

Sygn. akt I USK 245/21

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania B. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne i zasiłek opiekuńczy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 lipca 2021 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w N.
z dnia 17 czerwca 2020 r., sygn. akt IV Ua (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego
kwotę 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 czerwca 2019 r. w sprawie IV Ua (...) Sąd Okręgowy w N. oddalił apelację B. R. od wyroku Sądu Rejonowego w N. z 29 listopada 2019 r. w sprawie IV U (...) o zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne i zasiłek opiekuńczy oraz zasądził na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Odwołująca zaskarżyła powyższy wyrok w części skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25

czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na uznaniu przez Sąd obu Instancji, że pracą zarobkową jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w istotny sposób organizmu pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim i w konsekwencji stwierdzeniu, że podpisywanie przez skarżącą umów o pracę, aneksów do umów, świadectw pracy, umów najmu czy rozwiązanie takiej umowy to nie tylko złożenie samego podpisu, ale przede wszystkim proces myślowy - decyzyjny, który obejmuje koncepcyjną analizę treści sygnowanych dokumentów, pozostających w związku z prowadzoną działalnością i zapewniający właściwe funkcjonowanie przedsiębiorstwa, podczas gdy należy stwierdzić, iż powyższe dokonane przez skarżącą czynności należy uznać za aktywność incydentalną, sporadyczną i mającą charakter tylko formalno-prawny a nadto nie była to aktywność zawodowa zmierzająca do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku; art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na uznaniu przez Sąd obu Instancji, iż skarżąca wykonywała pracę zarobkową poprzez podpisanie we własnym domu dokumentów sporządzonych i dostarczonych przez inną osobę oraz poprzez podjęcie decyzji dotyczącej rozwiązania w dniu 12 stycznia 2014 roku umowy o pracę z A. O., zawarcie w dniu 31 stycznia 2014 roku umowy o pracę z B. W. oraz rozwiązanie w dniu 28 lutego 2014 roku umowy o pracę z B. W. oraz podpisanie umowy najmu zawartej w M. a działanie powyższe było przejawem aktywności zawodowej zmierzające do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku, podczas gdy należy jednoznacznie stwierdzić, iż Sąd pierwszej i drugiej instancji w żaden sposób nie wykazał, aby skarżąca osiągnęła z tego tytułu jakikolwiek dochód, ponadto powyższe działanie skarżącej nie należy uznać jako wykonywanie pracy zarobkowej tylko jako czynności formalno-prawne związane z posiadaniem statusu przedsiębiorcy, wymuszone usprawiedliwionymi okolicznościami pozwalającymi na utrzymanie istnienia przedsiębiorstwa ; art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na uznaniu przez Sąd, że podjęcie przez pracodawcę w trakcie zwolnienia lekarskiego decyzji w zakresie zawarcia lub rozwiązania

umowy o pracę, podpisania świadectwa pracy, czy rozwiązania umowy najmu lokalu jest pracą zarobkową, przejawiającą się jako aktywność zawodowa zmierzająca do osiągnięcia zarobku, podczas gdy powyższe działanie skarżącej nie należy uznać jako wykonywanie pracy zarobkowej ani jako aktywność zawodową zmierzająca do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku, tylko zmierzające by przedsiębiorstwo funkcjonowało w sposób prawidłowy i nie przynosiło niepotrzebnych strat finansowych; art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na uznaniu przez Sąd, że wykonywanie w czasie orzeczonej niezdolności do pracy niezbędnych, incydentalnych czynności niezwiązanych *stricte* z prowadzeniem działalności gospodarczej i osiąganiem zarobków takich jak: rozwiązanie w dniu 12 stycznia 2014 roku umowy o pracę z A. O., zawarcie w dniu 31 stycznia 2014 roku umowy o pracę z B. W. oraz rozwiązanie w dniu 28 lutego 2014 roku umowy o pracę z B. W. oraz podpisanie umowy najmu zawartej w M. przez jej męża K. R. stanowi wykonywanie przez skarżącą pracy zarobkowej i powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego, podczas gdy należy przyjąć, że dokonane przez skarżącą czynności w postaci podpisania powyższych dokumentów nie mogą być traktowane jako *stricte* wykonywanie przez skarżącą pracy i prowadzenie działalności gospodarczej biorąc pod uwagę charakter, zakres i profil prowadzonej działalności gospodarczej; art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na uznaniu przez Sąd pierwszej i drugiej instancji, że podjęcie poprzez złożenie tylko i wyłącznie podpisu pod dokumentem typu zawarcie lub wypowiedzenie umowy o pracę, podpisanie świadectwa pracy lub umowy najmu lokalu jak również wypowiedzenie umowy najmu lokalu, przygotowanym od początku do końca przez inną osobę, który ma za zadanie to by przedsiębiorstwo nie ponosiło dalszych strat a nie przynosiło zysk traktowane jest jako aktywność zawodowa zmierzająca do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku, podczas gdy powyższe czynności należy uznać za aktywność sporadyczną, wymuszającą okolicznościami, mającą charakter tylko formalno-prawny, nie zmierzające do osiągnięcia jakiegokolwiek zysku tylko zmierzające by przedsiębiorstwo uniknęło strat finansowych, funkcjonowało w sposób prawidłowy a

pracownik nie czekał kilka miesięcy na otrzymanie od pracodawcy świadectwa pracy; art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na uznaniu przez Sąd pierwszej i drugiej instancji, że w trakcie pobierania świadczenia chorobowego osobisty udział skarżącej w kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z 16 kwietnia 2014 roku a następnie podpisanie protokołu po jego odczytaniu oraz osobiste rozwiązanie umowy najmu lokalu w K. w dniu 16 czerwca 2014 roku i pokwitowanie odbioru kwoty 1.100 złotych a nadto podpisanie protokołu zdawczo - odbiorczego przekazania lokalu, przygotowane od początku do końca przez inną osobę traktowane jest jako przejaw podjęcia decyzji oraz jako przejaw aktywności zawodowej zmierzającej do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku, podczas gdy powyższe czynności należy uznać za aktywność sporadyczną, mającą charakter tylko formalno-prawny, nie zmierzająca do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku tylko zmierzające by przedsiębiorstwo funkcjonowało w sposób prawidłowy i nie przynosiło niepotrzebnych strat finansowych; art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez uznanie, że podejmowane przez skarżącą prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą - w trakcie jej choroby - incydentalne, formalne i sporadyczne aczkolwiek niezbędne - czynności z zakresu kadrowości (jak podpisanie przygotowanej przez właściwe osoby umowy o pracę, rozwiązanie umowy o pracę, wystawienie świadectwa pracy, rozwiązanie umowy najmu lokalu) mogą być uznane za wykonywanie pracy zarobkowej lub za wykorzystywanie zwolnienia chorobowego niezgodnie z jego przeznaczeniem.

Odwołująca wnosi w skardze kasacyjnej z 30 września 2020 r. o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i zmianę zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w N. w części oddalającej apelację co do okresów:

- ZLA - 01.01.2014 - 14.01.2014,
- ZLA - 29.01.2014 - 11.02.2014,
- ZLA - 12.02.2014 - 09.03.2014,
- ZLA - 03.04.2014 - 28.04.2014,
- ZLA - 27.05.2014 - 24.06.2014

Ewentualnie skarżąca wnosi o uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w N. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skarżąca wnosi o przyjęcie skargi kasacyjnej ze względu na istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na konieczności rozstrzygnięcia, czy złożenie tylko i wyłącznie podpisu pod dokumentem typu wypowiedzenie umowy o pracę, podpisanie świadectwa pracy lub umowy najmu lokalu jak również wypowiedzenie umowy najmu lokalu, przygotowanym od początku do końca przez inną osobę, który ma za zadanie to by przedsiębiorstwo nie ponosiło dalszych strat a nie generowało zysku, może być traktowane jako aktywność zawodowa zmierzająca do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku; zatrudnienie pracownika lub udzielenie pełnomocnictwa ogólnego lub szczególnego osobie najbliższej przez osobę prowadzącą jednoosobową działalność zawodową w trakcie zwolnienia lekarskiego w celu podjęcia określonych czynności takich jak zawarcie lub wypowiedzenie umowy o pracę z pracownikiem, rozwiązanie umowy najmu lokalu, podpisanie świadectwa pracy należy również traktować jako proces myślowo - decyzyjny, pozostających w związku z prowadzoną działalnością i zapewniający właściwe funkcjonowanie przedsiębiorstwa a tym samym czy może być potraktowane jako aktywność zawodowa zmierzająca do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku oraz zmierzająca do nadużycia prawa; podjęcie przez przedsiębiorcę w trakcie zwolnienia lekarskiego decyzji w zakresie zawarcia lub rozwiązania umowy o pracę, podpisania świadectwa pracy, czy rozwiązania umowy najmu lokalu należy uznać za wykonywanie pracy zarobkowej, przejawiającej się jako aktywność zawodowa zmierzająca do osiągnięcia zarobku; osobisty udział w kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego 16 kwietnia 2014 roku a następnie podpisanie protokołu po jego odczytaniu oraz osobiste rozwiązanie umowy najmu lokalu w K. w dniu 16 czerwca 2014 roku i pokwitowanie odbioru kwoty a nadto podpisanie protokołu zdawczo - odbiorczego przekazania lokalu, przygotowanym od początku do końca przez inną osobę traktowane jest jako przejaw aktywności zawodowej zmierzające do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku czy jednak powyższe czynności traktowane są za aktywność sporadyczną, mającą

charakter tylko formalno-prawny, nie zmierzające do osiągnięcia jakiegokolwiek zarobku tylko zmierzająca by przedsiębiorstwo funkcjonowało w sposób prawidłowy i nie przynosiło niepotrzebnych strat finansowych; dokonywanie w okresie zwolnienia chorobowego przez pracodawcę prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą jednorazowych bądź incydentalnych czynności formalnych z zakresu kadrowości (takich jak podpisanie przygotowanej przez właściwe osoby umowy o pracę, rozwiązanie umowy o pracę, wystawienie świadectwa pracy itp.) powinno być uznane za wykonywanie przez tą osobę pracy zarobkowej w sytuacji, gdy czynności z zakresu prawa pracy nie może wykonać inna osoba niż sam pracodawca (prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą) a potrzeba ich wykonania jest obiektywnie uzasadniona; zakaz wykonywania pracy zarobkowej objęty dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ma charakter bezwzględny w tym znaczeniu, że osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą nie ma prawa wykonać jakiejkolwiek czynności formalnoprawnej związanej ściśle z prowadzonym przedsiębiorstwem czy też ewentualny zakres zakazu powinien ulegać ograniczeniom związanym z zakresem podejmowanych w trakcie niezdolności do pracy czynności (np. czynności kadrowych); wykonanie takich czynności jak rozwiązanie umowy najmu lokalu, wypowiedzenie lub zawarcie umowy o pracę, najmu lokalu, podpisanie świadectwa pracy należy uznać za pracę zarobkową w przypadku osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą zajmująca się sprzedażą detaliczną oraz czy wykonanie powyższych czynności szczególnie podpisanie świadectwa pracy oraz rozwiązanie umowy najmu lokalu można uznać za czynności wymuszające okolicznościami spowodowane uniknięciem straty finansowej przedsiębiorstwa.

Według skarżącej istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. W sprawie bowiem istnieje potrzeba dokonania wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości i wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i użytego w tym przepisie pojęcia "pracy zarobkowej", której wykonywanie powoduje utratę prawa

do zasiłku chorobowego albowiem w dotychczasowym orzecznictwie i poglądzie Sądu Najwyższego pojawiają się rozbieżne stanowiska dotyczące interpretacji tego pojęcia". Art. 17 ust. 1 wyżej powołanej ustawy w kwestii, czy w przypadku osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, a więc z uwzględnieniem specyfiki pracy takich przedsiębiorców, podejmowanie czynności natury formalno-prawnej o charakterze incydentalnym, stanowi pracę zarobkową, od której należy się powstrzymać w okresie choroby dla zachowania prawa do świadczeń zasiłkowych. W kwestii wykładni pojęcia "wykonywanie pracy zarobkowej", mającej zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia, czy wskazane w decyzji organu rentowego i potwierdzone w ustaleniach faktycznych przyjętych w podstawie zaskarżonego wyroku czynności skarżącej stanowiły taką pracę, należy wskazać, że orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje wąską wykładnię tej przesłanki utraty prawa do zasiłku chorobowego, uznając zasadniczo, że wszelka aktywność zarobkowa w okresie pobierania zasiłku powoduje taki skutek. Sąd Najwyższy uznaje jednak, że od tej zasady mogą istnieć odstępstwa uzasadnione zwłaszcza sporadycznym i formalnym charakterem czynności ubezpieczonego lub ich niezbędnością dla kontynuacji działalności gospodarczej, jak niektóre czynności związane z zatrudnianiem pracowników, opłacanie czynszu itp. Możliwość uznania, że nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego, w przypadku aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku, występuje jednak tylko wówczas, gdy ma ona charakter incydentalny i wymuszony okolicznościami (zob. wyrok z dnia 15 czerwca 2007 r., II UK 223/06, OSNP 2008 nr 15-16, poz. 231). Stanowisko dopuszczające tego rodzaju wyjątki jest wyraźnie ukształtowane w orzecznictwie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 lutego 1999 r., II AUa 1292/98, OSA Warszawa 1999 nr 3, poz. 14 i wyroki Sądu Najwyższego z: 17 stycznia 2002 r., II UKN 710/00, OSNP 2003 nr 20, poz. 498; 7 października 2003 r., II UK 76/03, OSNP 2004 nr 14, poz. 247; 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04, OSNP 2005 nr 19, poz. 307; 9 października 2006 r., II UK 44/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 295; 15 czerwca 2007 r., II UK 223/06, OSNP 2008 nr 15-16, poz. 31; 11 grudnia 2007 r., I UK 145/07, OSNP 2009 nr 1-2, poz. 28; 6 lutego 2008 r., II UK 10/07, OSNP 2009 nr 9-10, poz. 123; 5 czerwca 2008 r., III UK 11/08, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 292; 3 października 2008 r., II UK

26/08, LEX nr 513018; 6 maja 2009 r., II UK 359/08, LEX nr 509046). Stanowisko dopuszczające tego rodzaju wyjątki również podzielane jest przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2019 roku sygn. II UK 76/18 jak również przez Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie w wyroku z dnia 14 czerwca 2018 r., VII Ua 30/18, który stwierdził, że nie każdy przejaw aktywności stanowi wypełnienie przesłanki z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, powodujące utratę prawa do zasiłku chorobowego. Jedynie sporadyczna, incydentalna, wymuszona okolicznościami aktywność zawodowa może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego. W związku z powołanymi okolicznościami i występującymi rozbieżnościami w orzecznictwie zasadne jest przeanalizowanie art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zakresie ustalenia, które czynności należy uznać za czynności incydentalne, sporadyczne i wymuszone okolicznościami faktycznymi np. czy rozwiązanie umowy najmu lokalu z uwagi na brak uzyskiwania dochodów przez przedsiębiorstwo jest czynnością sporadyczną oraz wymuszoną okolicznościami a zatem czy nie jest to wykonywana czynność przejawiająca się jako aktywność zawodowa i praca zarobkowa. Dotychczas nie pojawiło się w orzecznictwie konkretne i jasne stanowisko w tym zakresie.

Ponadto, zdaniem skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Wskazać bowiem należy iż podniesione powyżej zarzuty, wskazują na oczywistą wadliwość zapadłego w sprawie orzeczenia. Sądy obu Instancji dopuściły się bowiem naruszenia prawa materialnego, który w sposób oczywisty doprowadził do wadliwego rozstrzygnięcia. Zarówno Sąd Rejonowy jak i Sąd Okręgowy okazał ogromną niekonsekwencję w zakresie wydania przedmiotowego wyroku. Otóż Sąd Rejonowy w N. w wyroku z dnia 29 listopada 2019 roku sygn. IV U (...) stwierdził, iż skarżąca pomimo podpisania wniosku w dniu 18 marca 2014 roku do zakładu energetycznego o wydanie dokumentu upoważniającego do zawarcia umowy nie wykonywała pracy. Sąd Rejonowy stwierdził, iż powyższa czynność okazała się czynnością formalną o charakterze incydentalnym, która nie jest wykonywaniem pracy. Natomiast w innym przypadku uznał, że podpisanie świadectwa pracy czy rozwiązanie umowy najmu lokalu lub podpisanie protokołu kontroli Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego jest pracą zarobkową. W uzasadnieniu decyzji Sąd Rejonowy stwierdził, że samo podpisanie dokumentu w postaci np. umowy o pracę to nie tylko samo złożenie podpisu ale również proces myślowy - decyzyjny, który obejmuje koncepcyjną analizę treści sygnowanych dokumentów, pozostających w związku z prowadzoną działalnością i zapewniający właściwe funkcjonowanie przedsiębiorstwa. Należy jednoznacznie podkreślić, iż w przypadku, gdzie Sąd Rejonowy uznał, że skarżąca nie wykonywała pracy również musiała podjąć decyzję w zakresie złożenia wniosku do zakładu energetycznego o wydanie dokumentu upoważniającego do zawarcia umowy, więc tym samym powinien stwierdzić, że skarżąca również w tym przypadku wykonywała pracę zarobkową. W innym przypadku Sąd Rejonowy stwierdził, iż wystawienie świadectwa pracy w dniu 01 września 2014 roku było czynnością o charakterze incydentalnym i formalnym po czym Sąd stwierdził, iż podpisując rozwiązanie umowy o pracę i świadectwa pracy w dniu 12 stycznia 2014 roku skarżąca wykonywała pracę zarobkową. Tak sprzeczne i niekonsekwentne stanowiska powodują zasadność skargi kasacyjnej. Należy wskazać, że istnieje ogromna rozbieżność w definiowaniu „pracy zarobkowej”. Powoduje to niejasność w zakresie interpretowania oraz stosowania przepisu art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Pracodawca w żaden sposób nie jest w stanie stwierdzić, które czynności jest w stanie a których nie jest stanie wykonywać w trakcie zwolnienia lekarskiego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jak również sądów powszechnych istnieje wiele rozbieżności. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2002 r., II UKN 710/00 (OSNP 2003 nr 20, poz. 498) Sąd Najwyższy stwierdził, iż sama czynność złożenia podpisu na dokumencie sporządzonym przez inną osobę, zwłaszcza niewymagającym dłuższej analizy, nie może być traktowana jako praca w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. W wyroku z dnia 14 czerwca 2018 r. sygn. VII Ua (...) Sąd Okręgowy w W. stwierdził, że nie każdy przejaw aktywności stanowi wypełnienie przesłanki z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, powodujące utratę prawa do zasiłku chorobowego. Sąd Okręgowy w cytowanym wyżej wyroku stwierdził, iż brak podstaw do stwierdzenia, że

skarżąca wykonywała pracę zarobkową, która mogłaby być zrekompensowana przyznaniem zasiłku chorobowym stwierdzając, iż nie sposób było uznać pojedynczego wypisania zwolnienia lekarskiego za wykonywanie pracy zarobkowej lub wykorzystywanie zwolnienia od pracy w sposób sprzeczny z jego celem. Czynność ta zajmuje co najwyżej kilka minut i nie jest czynnością, która wymaga dużego nakładu wysiłku. Sąd Okręgowy ponadto uznał, iż wypisanie wspomnianego zwolnienia było w pełni usprawiedliwione. Jak wskazał w uzasadnieniu wyroku celem wystawienia zwolnienia lekarskiego jest umożliwienie ubezpieczonemu powrotu do zdrowia poprzez zapewnienie czasu na odpoczynek, podjęcie leczenia czy rehabilitację, natomiast wykorzystanie zwolnienia niezgodnie z celem należy rozumieć jako wszelkie przejawy aktywności, które takiemu wykorzystaniu czasu będą zaprzeczać. Jednostkowe, incydentalne wykonanie prostej czynności, nawet związanej z prowadzeniem działalności zarobkowej - jeśli nie ma żadnego wpływu na stan zdrowia ubezpieczonego - nie może uzasadniać stwierdzenia, że osoba, która tą czynność wykonała wykorzystuje zwolnienie lekarskie niezgodnie z celem w myśl art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Interpretacja przepisów ustawy przyjęta przez organ rentowy prowadziła by w ocenie Sądu Okręgowego do kuriozalnych rozwiązań stanowiących, że każda, nieważne jak błaha czynność osoby będącej na zwolnieniu lekarskim wykonana w związku z jej zatrudnieniem zasługuje na sankcję w postaci nieprzysługiwania jej prawa do zasiłku chorobowego. W powołanym powyżej przykładzie ubezpieczona musiała przede wszystkim podjąć decyzję by wypisać zwolnienie lekarskie, co należy do podstawowych obowiązków lekarza. Mimo to Sąd Okręgowy słusznie stwierdził, że tego typu czynność nie jest przejawem aktywności zawodowej a zatem nie wykonywała pracy zarobkowej. Przekładając to na grunt przedmiotowej sprawy, skarżąca podpisując świadectwo pracy lub rozwiązując umowę o pracę poprzez podpisanie tegoż dokumentu sporządzonego przez inną osobę nie wykonywała pracy zarobkowej. Skoro w ocenie judykatury wykonywanie niektórych, zwykłych czynności związanych z codziennym świadczeniem pracy nie jest traktowane jako przesłanka uzasadniająca utratę prawa do zasiłku chorobowego to tym bardziej nie mogą być taką przesłanką czynności skarżącej opisane w petitum

skargi, której zwykle czynności związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa polegają na sprzedaży detalicznej mięsa, wędlin i odzieży używanej. Tak rozbieżna interpretacja przepisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niekonsekwentne stosowanie w/w przepisu przez Sąd Rejonowy oraz Sąd Okręgowy w zakresie interpretowania „wykonywania pracy zarobkowej” powoduje zasadność skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi z dnia 27 października 2020 r. na skargę kasacyjną, organ rentowy wnosi o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od skarżącej na rzecz organu rentowego - ZUS Oddział w N. kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Niezależnie od powyższego - na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - pozwany wskazuje, iż skarga zasługuje na oddalenie, albowiem zarzuty kasacyjne powoda *de facto* sprowadzają się do wskazania błędów w ustaleniach stanu faktycznego oraz oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym

rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie został prawidłowo sformułowany ani uzasadniony. Zgodnie z utrwaloną judykaturą, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy powinny być zatem przez stronę skarżącą wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś szczegółowo podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być zatem tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw, pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

Jeżeli przesłanką przedsądu jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej to skarżący w motywach wniosku jest zobligowany zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia

przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Tymczasem skarżąca nie wykazała, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu, ani że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Polemiczna skarga kasacyjna zawiera rozmaite kontrowersje faktyczne i prawne, które wszakże nie zostały objęte adekwatnymi - innymi niż rzekomo oczywista zasadność wniesionej skargi - wnioskami o przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania, których Sąd Najwyższy nie może domyślać się ani zastępować strony skarżącej w sformułowaniu takich wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które wymagałyby merytorycznej interwencji najwyższej instancji sądowej. Oczywistość naruszenia przepisów prawa powinna być widoczna od razu, bez wnikania w szczegóły sprawy oraz bez potrzeby ponownej analizy istotnych kontrowersji prawnych, których wszakże autor skargi kasacyjnej nie sformułował w postaci potencjalnie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) lub potencjalnej potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości na gruncie złożonych ustaleń faktycznych przedmiotowej sprawy (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Takich potencjalnie adekwatnych wniosków o

przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie może domyślać się, ani poszukiwać w procedurze przedsądu.

Ponadto warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, dotychczas nierozstrzygniętego w orzecznictwie lub wymagającego pogłębionej wykładni przepisów prawa. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Powyższych wymagań autor skargi jednak nie spełnił i nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Ponadto, powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania

przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy nie widzi potrzeby dokonywania wnioskowanej wykładni. Została ona bowiem dokonana przez Sądy obydwu instancji w sposób jak najbardziej prawidłowy. Odnosząc dalej powyższe do przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że fakt, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego funkcjonują odrębne rozumienia pojęcia „praca zarobkowa” nie uprawnia do twierdzenia o potrzebie wypracowania kolejnego rozumienia na tle kolejnej sprawy dla potrzeb wnioskodawczyni. Ponadto, biorąc pod uwagę stanowisko wypracowane przez obydwa orzekające Sądy, kwestia zasygnalizowana jako „istotne zagadnienie prawne” wskazana wielowątkowo uzasadnia twierdzenie o rozmyciu zagadnienia w postaci wieloaspektowej, co czyni owo zagadnienie wstępne elementem wielopostaciowym, w gruncie rzeczy o charakterze polemicznym z argumentacją Sądów orzekających w tejże sprawie. W tej postaci rzeczy tak rozmyte zagadnienie prawne unicestwia jego pożądaną oryginalną istotę, tym samym prowadząc do jego rozumienia jako polemiki z argumentacją orzekających Sądów. W takiej sytuacji nie podlega ocenie przez Sąd Najwyższy, wymykając się jej poprzez ustawowy zakaz polemiki Sądu Najwyższego ze zgromadzonym materiałem dowodowym i stanem faktycznym sprawy. Natomiast pojęcie "oczywistej zasadności skargi" jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie jest tożsame z zasadnością skargi. Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli bez wątpliwości nastąpiły podnoszone w niej uchybienia lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesioną skargę – postanowienie Sądu Najwyższego z 30 września 2015 r. w sprawie V CSK 148/15 (LEX nr 1955515). W rozpoznawanej sprawie takie okoliczności nie miały miejsca z uwagi na jej oczywiście polemiczny charakter.

Na gruncie przekonujących ustaleń faktycznych oraz prawidłowej i przekonującej, suwerennej sędziowskiej oceny zebranego materiału dowodowego, które nie mogą być wskazywane jako podstawy kasacyjnego zaskarżenia (art. 398³ § 3 k.p.c.), skarżąca nie wykazała oczywistości skargi kasacyjnej, która budziłaby jakiegokolwiek wątpliwości interpretacyjne wymagające merytorycznej interwencji ze

strony najwyższej instancji sądowej i rozmięgało się z wiążącymi Sąd Najwyższy ustaleniami faktycznymi prawidłowo dokonanego osądu. Ponadto stwierdzono brak potrzeby dokonania wykładni przepisów, jak również istotności podnoszonych zagadnień.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącą istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.